

**UCHWAŁA NR XXVI/170/2016
RADY GMINY KWILCZ**

z dnia 4 listopada 2016 r.

w sprawie zatwierdzenia "Planu Odnowy Miejscowości Orzeszkowo na lata 2016-2022".

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

(tekst jednolity Dz.U. z 2016, poz. 446 ze zm.) Rada Gminy Kwilcz uchwala, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się „Plan Odnowy Miejscowości Orzeszkowo na lata 2016-2022”, przyjęty uchwałą Nr 3/2016 zebrania wiejskiego mieszkańców wsi Orzeszkowo z dnia 29 października 2016 r., stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady
Gminy**

Grzegorz Korpik

G m i n a K w i l c z

ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 23, 64 – 420 Kwilcz,
tel. 61 29 15 065, 61 29 15 113, 61 29 15 400, fax 61 2915264,
NIP: 787 – 17 – 28 - 903, office@kwilcz.pl, www.kwilcz.pl

Plan Odnowy Miejscowości Orzeszkowo

na lata 2016-2022

Spis treści

1. Wstęp	3
2. ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI ORZESZKOWO.....	4
2.1. Położenie geograficzne	4
2.2. Powierzchnia	5
2.3. Liczba ludności	5
2.4. Rys historyczny	7
2.5. Zabytki	8
2.5.1 Kościół ewangelicki	9
2.5.2. Cmentarz kalwiński	10
2.5.3. Zespół Dworsko – Folwarczny	10
2.5.4. Pozostałe zabytki	11
3. ANALIZA ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	11
3.1. Rzeźba terenu	11
3.2. Wody podziemne	12
3.3. Wody powierzchniowe.....	13
3.4. Gospodarka rybacka	14
3.5. Gleby	14
3.6. Powietrze atmosferyczne	14
3.7. Klimat	14
3.8. Użytkowanie terenu	15
3.9. Rolnictwo	15
3.10. Grunty	16
3.11. Surowce mineralne	17
3.12. Rynek pracy	17
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	18
4.1. Wodociągi, zaopatrzenie w wodę	18
4.2. Kanalizacja i gospodarka ściekowa	19
4.3. Gospodarka odpadami stałymi	19
4.4. Gazyfikacja, zaopatrzenie w gaz.....	19
4.5. Drogownictwo i komunikacja.....	19
4.6. Sytuacja mieszkaniowa.....	19
5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	19
5.1. Oświata	19
5.2. Kultura	19
5.3. Pomoc społeczna	20
5.4. Ochrona zdrowia	20
5.5. Bezpieczeństwo publiczne.....	20
6. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY I MIEJSCOWOŚCI	20
7. OCENA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI ORZESZKOWO	21
8. DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI ORZESZKOWA	23
9. PODSUMOWANIE SYTUACJI ROZWOJOWEJ MIEJSCOWOŚCI ORZESZKOWA – ANALIZA SWOT.....	24
10. PLANOWANE KIERUNKI ROZWOJU.....	25
10.1. Wizja rozwoju miejscowości, charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.....	25
10.2. Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji	25
10.3. Źródła finansowania	26
11. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITORINGU I PROMOCJI	26
12. ZGODNOŚĆ PLANU Z DOKUMENTAMI WYŻSZEJ RANGI	27

1. Wstęp

Założeniem Planu Odnowy Miejscowości Orzeszkowo jest podejmowanie zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących mieszkańców, zaspakajających ich potrzeby społeczne, zwiększających atrakcyjność miejscowości. Przyjęcie konkretnych zadań i kolejność ich realizacji wynika z nakreślonych przez mieszkańców obszarów potrzeb o znaczeniu priorytetowym dla poprawy jakości życia i inwentaryzacji zasobów miejscowości, identyfikacji oczekiwań mieszkańców dotyczących ich przyszłości. Jest wyznacznikiem kierunku rozwoju miejscowości. Systematyzuje inicjatywy na rzecz rozwoju wsi i precyzuje działania jednostki samorządu terytorialnego na rzecz miejscowości.

Plan Odnowy ma charakter elastyczny. Oznacza to, że przedsięwzięcia zmierzające ku polepszeniu jakości życia mieszkańców oraz wizerunku wsi mogą wykraczać poza zakres dokumentu. Zapisane w nim zadania będą aktualizowane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Uwzględniane w nim będą również nowe potrzeby zgłaszane przez mieszkańców, władze samorządowe Gminy, organizacje pozarządowe i nieformalne grupy mieszkańców. Dokument zawiera założenia związane z inwestycjami dotyczącymi infrastruktury technicznej oraz porusza kwestie społeczne czy kulturalno – edukacyjne.

Plan Odnowy Miejscowości Orzeszkowo na lata 2016-2022 jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego, który umożliwi ubieganie się o pomoc finansową na przedsięwzięcia kwalifikujące się m.in. do dofinansowania ze środków Unii Europejskiej (np. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020) oraz środków krajowych (np. Program Wielkopolska Odnowa Wsi 2013-2020).

Plan Odnowy Miejscowości Orzeszkowo ma na celu stworzenie szczegółowej koncepcji i wizji rozwoju miejscowości. Odnowa i rozwój wsi jest wypadkową wielu działań, wśród których pierwsze miejsce zajmuje aktywność, zaangażowanie i solidarna postawa mieszkańców, dlatego też w przygotowaniu dokumentu od samego początku uczestniczyli aktywnie mieszkańcy Orzeszkowa. Koordynatorem prac ze strony Gminy była p. Joanna Stefańska.

Plan Odnowy Miejscowości zawiera działania długofalowe, określone w horyzoncie czasowym na lata 2016 – 2022. Określa generalny kierunek rozwoju oraz przedstawia metody i narzędzia jego wdrażania. Ponadto umożliwia planowe realizowanie działań ukierunkowanych na tworzenie jak najkorzystniejszych warunków rozwoju wsi i życia mieszkańców.

Podstawowe elementy planu to: charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja, inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości, ocena mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja, opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

2. ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI ORZESZKOWO

2.1. Położenie geograficzne

Orzeszkowo leży w zachodniej części województwa wielkopolskiego, na terenie powiatu międzychodzkiego, będącego najdalej wysuniętym na zachód powiatem województwa wielkopolskiego przy drodze krajowej nr 24, w połowie odległości między Poznaniem a Gorzowem Wielkopolskim. Leży przy wschodniej krawędzi doliny Potoku Kwileckiego na wysokości 96 – 103 m n.p.m.

Odległość do większych ośrodków miejskich wynosi:

Poznań – 61 km,

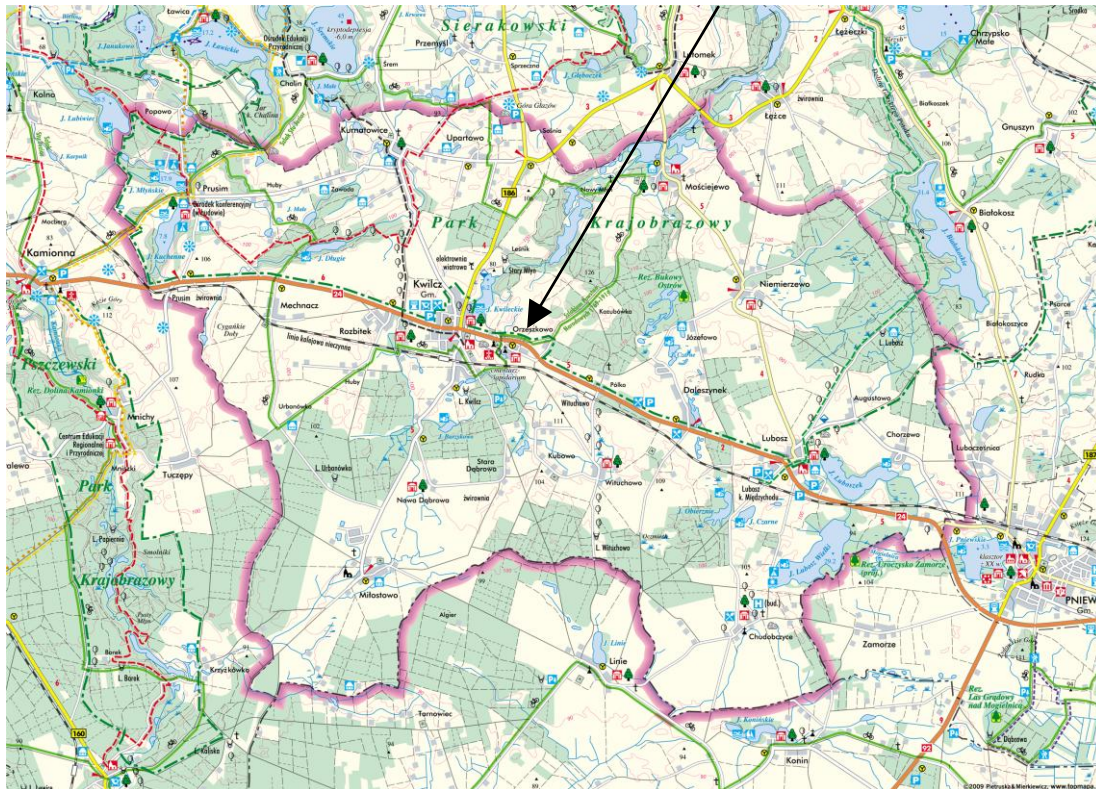
Pniewy – 11 km,

Kwilcz – 1 km,

Międzychód – 19 km,

Gorzów Wielkopolski – 65 km

Orzeszkowo na mapie Gminy Kwilcz.

Źródło: Dane Urzędu Gminy Kwilcz

Położenie miejscowości Orzeszkowo.

Źródło: www.google.pl/maps

2.2. Powierzchnia

Powierzchnia obrębu ewidencyjnego wsi Orzeszkowo wynosi 768,9626 ha.

2.3. Liczba ludności, ludzie

Liczba mieszkańców Orzeszkowo wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 177 mieszkańców.

Liczba mieszkańców sołectwa Orzeszkowo wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosła 281 mieszkańców. W skład sołectwa Orzeszkowo wchodzi następujące miejscowości: Dąbrowa, Kozubówka, Leśnik, Nowa Dąbrowa, Nowy Młyn, Orzeszkowo, Pólko.

Wielkość Orzeszkowa na tle gminy: najliczniejszą grupą, a zarazem najmniejszą pod względem ilości mieszkańców, stanowią wsie bardzo małe, natomiast w grupie wsi bardzo dużych znalazł się; tylko Kwilcz, a w grupie wsi dużych tylko Lubosz. Około 1/3 mieszkańców gminy zamieszkuje wsie średniej wielkości. Orzeszkowo należy do wsi w gminie Kwilcz o średniej wielkości.

Charakterystyka wielkości wsi Gminy Kwilcz¹

Grupa wsi, wielkość wsi	Liczba mieszkańcó w (M)	ilość wsi	%ludności	Wsie
bardzo duże > 1000M	2.493	1	40	Kwilcz
duże 500-1000M	811	1	13	Lubosz
średnie 150-500M	2002	8	32,1	Daleszynek, Kurnatowice, Mechnacz, Miłostowo, Mościejewo, Niemierzewo, Orzeszkowo, Rozbitek
małe 50-150M	720	7	11,6	Augustowo, Chorzewo, Chudobczyce, Kubowo, Prusim, Upartowo, Wituchowo
bardzo małe <50M	205	9	3,3	Dąbrowa Gajówka, Józefowo, Karolewice, Kozubówka, Nowa Dąbrowa, Nowy Młyn, Pólko, Stara Dąbrowa, Urbanówko

¹ Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kwilcz

Struktura wiekowa ludności sołectwa Orzeszkowo

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Razem
Do 17 lat	28	35	63
18-67	102	94	196
Powyżej 67	9	13	22
Ogółem	139	142	281

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Kwilcz

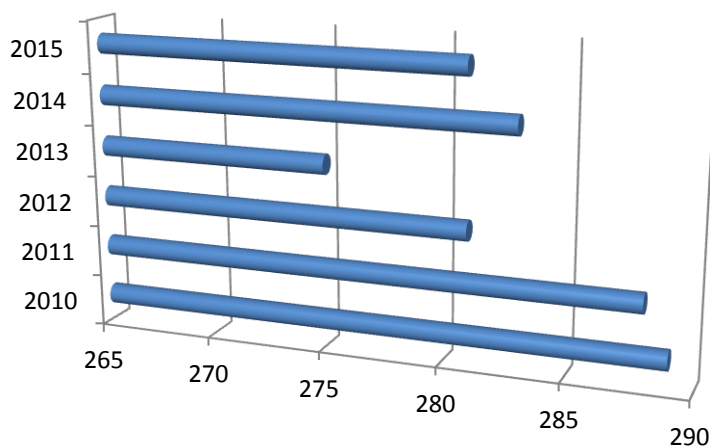
Struktura wiekowa ludności Orzeszkowa

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Razem
Do 17 lat	20	21	41
18-67	61	60	121
Powyżej 67	5	10	15
Ogółem	86	91	177

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Kwilcz

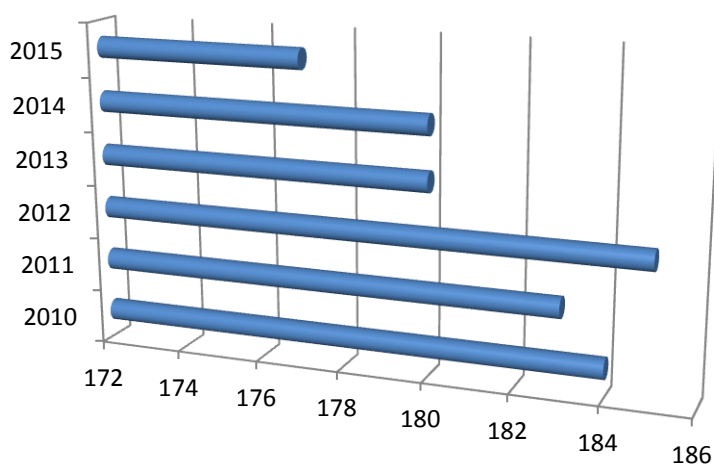
Z powyższych danych wynika, że większość osób zamieszkujących sołectwo Orzeszkowo jest w wieku produkcyjnym, wchodzącym na rynek pracy. Z uwagi na powyższe jednym z podstawowych kierunków działań powinno być dążenie do podnoszenia jakości zasobów ludzkich na terenach wiejskich, poprzez zdobycie dobrego wykształcenia, adekwatnego do potrzeb rynku pracy. Inwestycja w kapitał ludzki rzutuje na zmniejszenie liczby migracji ludności w poszukiwaniu zatrudnienia.

Liczba mieszkańców zameldowanych w sołectwie Orzeszkowo w latach 2010-2015 (stan na dzień 31.12.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Kwilcz

Liczba mieszkańców zameldowanych w Orzeszkowie w latach 2010-2015 (stan na dzień 31.12.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Kwilcz

2.4. Rys historyczny²

Wieś Orzeszkowo pierwszy raz została wymieniona w 1393 roku (jako Orseskovo). Należała wtedy do Dobieństwa z Kwilcza. W 1404 r. lokowana w prawie średzkim jako Orzeszcowo. Od początku XVI wieku należała do Kurnatowskich. W XVII wieku do Bronikowskich. Od roku 1837 r. folwark w Orzeszkowie należał do Kwileckich. W 1880 r. w Orzeszkowie było 14 domów i 262 mieszkańców. Od XVII wieku Orzeszkowo było znanym ośrodkiem kalwinów w Wielkopolsce. W 1646 r. został zbudowany zbór kalwiński, do którego zostały przeniesione nabożeństwa z kościoła w Kwilczu. W 1721 r. drewniany zbór spłonął i po wielu trudnościach ze strony władz kościoła katolickiego w 1788 r. został zbudowany nowy zbór, murowany z cegły na planie ośmioboku. Przebudowany w 1861 r. był czynny do 1945 r. Wśród ministrów i pastorów (duchownych) zboru w Orzeszkowie było wielu wybitnych przedstawicieli reformacji w Wielkopolsce m.in. w XVII i w 1 połowie XIX w. trzech przedstawicieli rodziny Kassyszów. W latach 1810 – 1848 z przerwą pastorem w Orzeszkowie był wybitny działacz patriotyczny Jan Wilhelm Kassysz. W 1896 r. wyłączono z parafii w Orzeszkowie protestanckie parafie w Miłostowie i Mechnaczu. W Orzeszkowie urodziła się Maria Trąbczyńska (1875 – 1967) wybitna śpiewaczka operowa.

Przy zborze stoi dawna pastorówka z około 1788 r., gruntownie przebudowana w 1979 r. na budynek mieszkalny. Przy zborze rosną dwa stare drzewa: lipa o obwodzie 570 cm i kasztanowiec o obwodzie 420 cm.

Przy zborze położony jest cmentarz kalwiński, założony w tym miejscu na początku XIX w. Zdewastowany w okresie powojennym, w latach 1983 – 86 został staraniem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków uporządkowany i zamieniony na lapidarium. Część nagrobków odrestaurowano, przeniesiono też nagrobki ze starego cmentarza w Czempiniu.

² <http://www.slideserve.com/ethel/z-dziej-w-gminy-kwilcz>

We wschodniej części wsi znajduje się dawny folwark, w obrębie którego stoją m.in. dwór z pierwszej połowy XIX w., jednokondygnacyjny, nakryty dachem naczółkowym oraz kamienna stodoła z XIX w. Przy dworze rośnie lipa o obwodzie 350 cm.

Znani związani z Orzeszkowem³:

JAN WILHELM KASSYUSZ (1787-1848) pastor kalwiński, wybitny działacz społeczny i patriotyczny Wielkopolski pierwszej poł. XIX wieku; urodzony w Poznaniu, pochodził ze starej szlachty czeskiej; po studiach we Frankfurcie nad Odrą i Heidelbergu w 1810 roku objął probostwo parafii kalwińskiej w Orzeszkowie, gdzie z przerwami (praca nauczycielska w Poznaniu) był kaznodzieją aż do śmierci; od 1820 roku był profesorem Gimnazjum Poznańskiego; mimo, że był duchowym kalwińskim zyskał szacunek i autorytet katolickiego społeczeństwa Poznania, w tym również wśród wyższych hierarchów kościoła; za swoje patriotyczne przekonania oraz wielki wpływ na młodzież i postawę wobec władz pruskich został zwolniony z posady w Gimnazjum Poznańskim; po powrocie do Orzeszkowa od 1830 roku zaczął prowadzić wzorcowe gospodarstwo rolne, stosował nowe metody uprawy roli, założył sad i winnicę, sprowadzał z zagranicy nowe odmiany roślin; działał w towarzystwach rolniczych, współpracował z Karolem Liebeltem i elitą polityczną Wielkopolski; w czasie Wiosny Ludów 1848 roku był członkiem Komitetu Narodowego; do grona jego przyjaciół i współpracowników należeli Karol Marcinkowski, Maciel Mielżyński, Andrzej Niegolewski, Gustaw Potworowski, a w Orzeszkowie odwiedzał go nawet arcybiskup gnieźnieński i poznański Marcin Dunin; zmarł w czasie epidemii cholery w Chobiemicach; ze zbiórki wśród społeczeństwa wielkopolskiego wystawiono mu pomnik nagroby w kształcie prawie czterometrowego obelisku na cmentarzu kalwińskim w Orzeszkowie.

MARIA JOANNA MARTA TRĄMPCZYŃSKA (1875-1967) znakomita śpiewaczka i solistka operowa; urodziła się w Orzeszkowie; pseudonim sceniczny Maria d’Otto; obdarzona niskim głosem, śpiewała partie altowe i mezzosopranowe, występowała na scenach operowych i estradach koncertowych w Polsce i za granicą (Paryż, Petersburg, Monachium, Budapeszt); od 1919 roku profesor śpiewu w Konserwatorium Warszawskim, a od 1926 roku w Państwowym Konserwatorium Muzycznym w Poznaniu; okupację hitlerowską spędziła w Poznaniu, tworząc wokół siebie konspiracyjne środowisko muzyczne, jej uczniem był m.in. Stefan Stuligrosz (późniejszy dyrektor chóru chłopięcego „Poznańskie Słowiki”) oraz Janina Lewandowska (córka gen. Józefa Dowbór-Muśnickiego, jedyna kobieta, która zginęła w Katyniu); od 1945 roku objęła klasę śpiewu Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Poznaniu, w której wychowała wielu wybitnych śpiewaków; w latach 1948-50 była prodziekanem, a od 1950 do 1952 roku dziekanem Wydziału Wokalnego; w 1956 roku została profesorem nadzwyczajnym; zmarła w Poznaniu.

2.5. Zabytki

Historia własności Orzeszkowa na przestrzeni wieków:

- ✓ XIV w. - Dobieślów z Kwilcza,
- ✓ XV-XVI w. - Bylinowie (Szczeniawici) z Kwilcza, część z nich używała nazwiska Orzeszkowskich,

³ Źródło: www.kwilcz.pl

- ✓ XVI-XVIII w. – Kurnatowscy herbu Łódzia,
- ✓ XIX-XX w. – hrabia Kwileccy herbu Byliny (Szreniawa), którzy majątek ten oddawali w dzierżawę różnym zarządcom. Wśród gospodarujących w ten sposób na orzeszkowskim dworze byli:
 - ✓ ok. poł. XIX w. – Gwiazdowscy,
 - ✓ 2. poł. XIX w. – Otto-Trąmpczyńscy herbu Topór,
 - ✓ 1. poł. XIX w. – Bogdańscy herbu Prus III.
- ✓ 1918-1920 – majątek dzierżawił Marian Szuman herbu własnego, pierwszy starosta powiatu międzychodzkiego, urzędujący w czasie Powstania Wielkopolskiego w Sierakowie⁴.

2.5.1. Kościół ewangelicki

Kościół ewangelicki, wpisany do rejestru zabytków pod nr rej.: 2295/A z 14.01.1994 r. W XVII wieku Orzeszkowo było znaczącym w Wielkopolsce ośrodkiem kalwinów. W 1646 roku w Orzeszkowie został zbudowany zbór kalwiński. Drewniany zbór spłonął w 1721 r., a w 1788 r. został zbudowany nowy murowany z cegły na planie ośmioboku. Przebudowany w 1861 roku otrzymał on cechy obiektu neogotyckiego i funkcję swą pełnił aż do 1945 roku. W okresie powojennym świątynia niszczała, jednak staraniem nowego właściciela wyremontowana została na początku XXI w. Wśród działających tu ministrów i pastorów było wielu wybitnych przedstawicieli rodziny Kassyszów. Obok świątyni stoi dawna, piętrowa, późnobarokowa pastorówka wzniesiona w 1788 roku. Przykryta dachem mansardowym charakteryzuje się jednookiennym ryzalitem w fasadzie południowej. Została ona jednak przebudowana w 2 połowie XX w. i zamieniona na mieszkania socjalne. Przy zborze rosną stare drzewa: lipa o obwodzie 570 cm i kasztanowiec o obwodzie 420 cm - jedno z najstarszych drzew tego gatunku w Wielkopolsce.

⁴ www.herbarzpojezierza.pl

2.5.2. Cmentarz kalwiński

Cmentarz kalwiński, pocz. XIX, wpisany do rejestru zabytków pod nr rej.: 2067/A z 27.02.1986 r.

Cmentarz został założony na początku XIX wieku. Zdewastowany w okresie wojennym. Uporządkowany w latach 1983-1986 został zamieniony na lapidarium – zbiór nagrobków protestanckich. Część nagrobków odrestaurowano. Do najbardziej okazałych nagrobków należą grobowce: Kurnatowskich i Bronikowskich.

Pomnik Jana Wilhelma Kassysza

Grobowiec Bronikowskich

2.5.3. Zespół Dworsko – Folwarczny

Zespół Dworsko – Folwarczny w skład którego wchodzi:

- Dwór w Orzeszkowie, wpisany do rejestru zabytków pod nr rej.: 1579/A z 27.07.1974 r.
- Stajnia
- 2 Obory
- Spichlerz
- Stodoła Murowana
- Budynek transformatorowni

Dwór to dawna własność Kwileckich, w źródłach pisanych notowana jest od końca XIV w. W pierwszej połowie XIX w. powstaje zespół dworsko-folwarczny, który przetrwał do dnia dzisiejszego.

Najważniejszym elementem jest prosty, parterowy dwór wzniesiony na planie prostokąta o cechach późno klasycystycznych z 1 poł. XIX w. Cechą charakterystyczną tego obiektu jest oryginalny wgłębiony portyk, umieszczony centralnie, podtrzymany przez kolumny po bokach. Całość przykryta została dachem naczółkowym, w którym umieszczono trzy dymnikowe okna. Wnętrze dwutraktowe. Elewacja ożywiona została tutaj fryzem meandrowym wykonanym w tynku.

Dwór frontem zwrócony jest do obszernego, prostokątnego podwórza gospodarczego, które powstało w połowie XIX w. Kolonia mieszkalna pracowników z początku XX w. znajduje się na północ od podwórza gospodarczego złożona z czworaków i ośmioraku. Według gminnej ewidencji zabytków Gminy Kwilcz stanowią one adresy Orzeszkowo 10, 11, 20, 21, 22 i 23. W 1926 roku majątek liczył 652 hektary i były to głównie lasy.

Dwór i majątek stanowi obecnie własność prywatną i nie jest dostępny do zwiedzania⁵.

Źródło: www.herbarzpojezierza.pl

2.5.4. Pozostałe zabytki

Pozostałe zabytki zawarte w ewidencji zabytków Gminy Kwilcz to posterunek policji znajdujący się pod adresem Orzeszkowo 1.

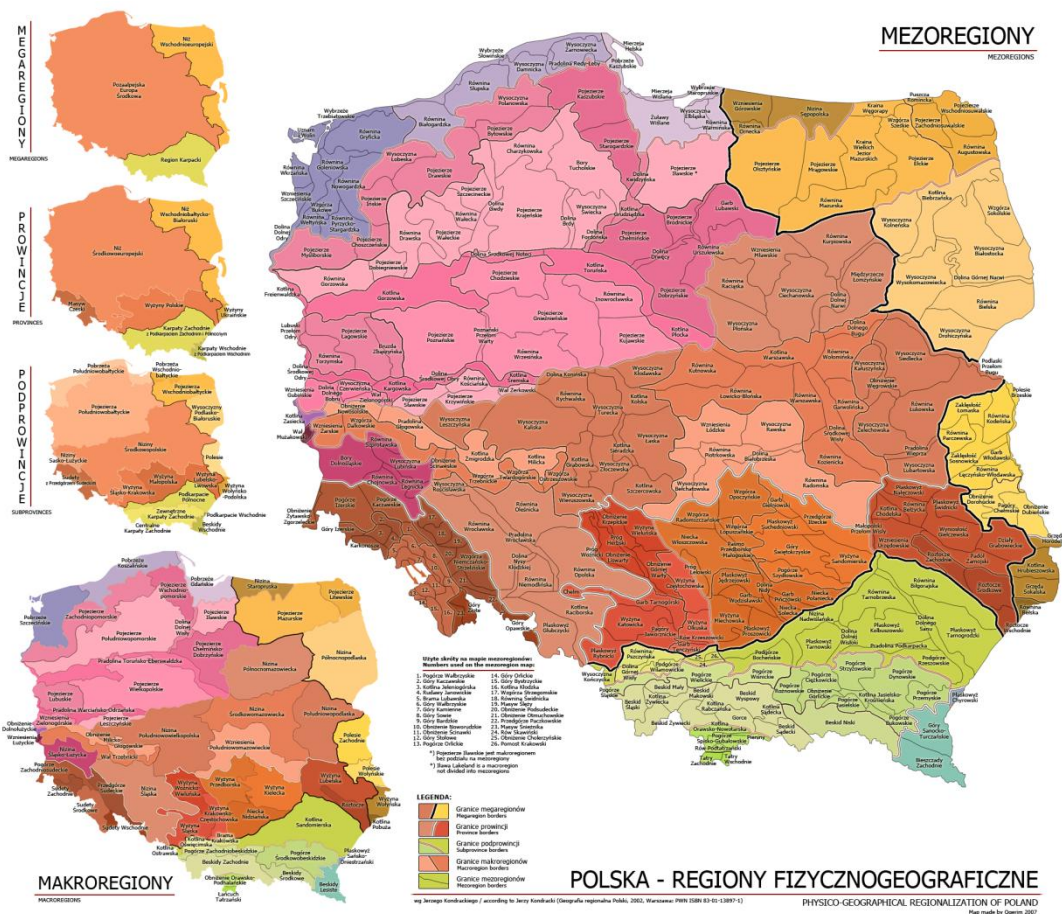
3. ANALIZA ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

3.1. Rzeźba terenu

Rzeźba powierzchni całej Gminy jest wynikiem działalności lądolodu skandynawskiego oraz procesów denudacyjnych i erozyjnych. Rzeźba terenu Gminy jest urozmaicona. Pozostałością po zlodowaceniu bałtyckim jest pasmo wzgórz morenowych, przechodzące przez środkową i północną część Gminy. Duże urozmaicenie krajobrazu powodują doliny strumieni, jezior i innych zbiorników wodnych oraz lasy. Gmina Kwilcz leży na Pojezierzu Wielkopolskim, w subregionie Pojezierza Poznańskiego. Turystycznie wchodzi ona w skład regionu określanego mianem Pojezierza Międzychodzko-Sierakowskiego, zaś głównymi atutami krajoznawczymi gminy są walory naturalne: piękno krajobrazu, lasy i jeziora. Według opracowanego przez Jerzego Kondrackiego podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne, Orzeszkowo znajduje się w mega regionie Pozalpejska Europa

⁵ www.herbarzpojezierza.pl i gminna ewidencja zabytków Gminy Kwilcz

Środkowa, w prowincji Niż Środkowopolski, Podprowincji Pojezierze Południowobałtyckie, makroregionie Pojezierze Wielkopolskie, Krainie Pojezierze Poznańskie.

Źródło: www.widoczek.pl/bieszczady/mezoregion/mapy/duze/maparegionow_fizycznogeograficznych_pl%20.png.

3.2. Wody podziemne⁶

Zasoby wód podziemnych o znaczeniu użytkowym występują w gminie Kwilcz w utworach czwartorzędowych oraz trzeciorzędowych. Wody z tych utworów są podstawowym źródłem zaopatrzenia ludności w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze w gminie. Rozpoznane i zatwierdzone zasoby tych wód są znaczne i zaspakajają w całości zapotrzebowanie na wodę zarówno odbiorców indywidualnych, jak również jednostki prowadzące działalność gospodarczą.

Obszar gminy Kwilcz według mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1 : 200.000 należy do szczecińskiego regionu hydrogeologicznego i rejonu Wierzbnno – Międzychód. W hydrogeologicznym regionie szczecińskie poziomy wodonośne znajdują się w czwartorzędzie i trzeciorzędzie. Głównym poziomem użytkowym to czwartorzędowe piaski i piaski ze żwirem zalegające na głębokości od kilku do 70 m, o miąższości do 40 m . Lokalnie brak jest warstwy wodonośnej. Wydajność studzien wynosi od kilku do 70 m³/h. Trzeciorzędowy poziom użytkowy znajduje się na głębokości 50 – 180 m. Miąższość jego wynosi od 10 do 35 m, wydajność na ogół od 10 do 65 m³/h. Wody

⁶ Na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kwilcz na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

3.4. Gospodarka rybacka⁸

Intensywna hodowla ryb koncentruje się w zlewni Kwileckiego Potoku, która ma do tego celu najlepsze warunki naturalne (czystość wód, źródłowe doliny śródleśne). Stawy hodowlane znajdują się w Nowym Młynie (32 ha) i Mościejewie (18 ha). Należą do prywatnych właścicieli.

3.5. Gleby⁹

Na terenie gminy Kwilcz dominują gleby brunatne i piaskowe różnych typów. Głównie wykształcone z piasków luźnych i słabo - gliniastych. Następne grupy to: mady, czarne ziemie, torfowe i murszowo – torfowe, mułowo – torfowe i glejowe. Gleby brunatne występują na wysoczyznach w pasie przyjeziornym. Zaliczane są do kompleksów pszennych i żytnich. Wartość bonitacyjna tych gleb odpowiada II, III i IV klasie. Gleby bielcowe powstały pod lasami iglastymi, przeważnie na piaskach. Wartość tych gleb mieści się w V i VI klasie. Zaliczane są do kompleksów żytnich. Gleby glejowe, torfowe, murszowo – torfowe i mułowo – torfowe, występują w dolinach rzecznych o wysokim poziomie wód gruntowych. Zwykle tworzą one siedliska użytków zielonych. Jakość użytkowa tych gleb to klasa IVb – VI. Generalnie występują gleby słabe i najłabsze oraz średnie. Na obszarze gminy nie występują gleby najlepsze I klasy bonitacyjnej.

3.6. Powietrze atmosferyczne¹⁰

Na stan powietrza ma wpływ głównie wielkość i rozkład emisji zanieczyszczeń w przestrzeni. Głównymi zagrożeniami powodującymi zanieczyszczenie powietrza są m.in.: zmiany o charakterze klimatycznym – wzrost stężeń CO₂, CH₄, N₂O oraz freonów i halonów w górnej warstwie atmosfery, poprzez wzmocnienie efektu cieplarnianego, który prowadzi do wzrostu średnich temperatur, wzrostu parowania, a w efekcie do występowania gwałtownych i silnych zjawisk atmosferycznych skutkujących m.in. częstymi powodziami, suszami, huraganami oraz zmianami w tradycyjnych uprawach rolniczych; eutrofizacja – wzrost stężenia azotu pochodzącego przede wszystkim ze przechodzenia związków azotu z powietrza do zbiorników wodnych, prowadzący do poważnych zmian w ekosystemach. Powyższe zjawiska są następstwem wzrostu ilości substancji zanieczyszczających atmosferę.

3.7. Klimat¹¹

Obszar gminy leży na granicy dwóch regionów klimatycznych: regionu lubusko - dolnośląskiego i wielkopolsko - mazowieckiego. Granica pomiędzy tymi regionami przebiega na zachód od Poznania. Klimat opisywanego obszaru kształtuje wpływ oceanu. Charakteryzuje się on większą roczną amplitudą powietrza, wczesną wiosną, długim latem, zimą łagodną i krótką z mało trwałą pokrywą śnieżną. Zima trwa ok. 75 dni, a lato 94 dni. Liczba dni pogodnych wynosi 60, a pochmurnych 110. Pokrywa śnieżna zalega średnio 49 dni w roku. Długość okresu wegetacyjnego wynosi ok. 220 dni. Warunki termiczne: średnia

⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kwilcz

⁹ Na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kwilcz na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

¹⁰ Na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kwilcz na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

¹¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kwilcz

roczna temperatura powietrza wynosi 8°C, ok. 60-70 dni w roku jest z temp, niższą od 0°C, średnia temp, stycznia wynosi 1,5°C, a lipca 18,5°C. Przeciętnie w ciągu roku notuje się 253 dni ciepłych, 32 dni mroźnych i małą liczbą dni z przymrozkami - około 80.

Gmina Kwilcz to rejon o najniższym w Polsce opadzie rocznym. Średnia suma rocznych opadów waha się od 500 do 550 mm. Najmniej opadów przypada na miesiąc marzec, a maksimum na lipiec. Przeważają wiatry NW, W i N. Dni bezwietrznych jest ok. 14 % w ciągu roku. Najsilniejsze są wiatry zachodnie (powyżej 10 m/s). Najmniejszy udział mają wiatry S i SW. Niejednorodność warunków fizjograficznych oraz pokrycia i użytkowania terenu powodują, że lokalne warunki topoklimatyczne mogą zmodyfikować przytoczone wyżej wartości. Zmienność ukształtowania w zasadniczy sposób różnicują warunki klimatu lokalnego. Znaczny wpływ mają duże formy wklęsłe, ekspozycje ich zboczy, tereny pokryte roślinnością oraz powierzchnie wodne. Doliny, rynny lodowcowe są drogami spływu wychłodzonego powietrza, obszarami stagnacji tych mas, inwersji temperatur, częstych mgieł a równocześnie ciągi dolinne stanowią główne kierunki nawietrzania terenu.

3.8. Użytkowanie terenu¹²

Gmina Kwilcz ma charakter rolno-leśny. Charakterystyka zagospodarowania terenu znajduje się poniżej.

Użytkowanie terenu w gminie Kwilcz (31.XII.2014r.).

Użytkowanie	Kwilcz gmina powierzchnia [ha]	Udział w ogólnej powierzchni [%]
Ogółem	14176	100
Użytki rolne	8815	62,2
Użytki leśne	4321	30,5
Grunty zabudowane i zurbanizowane (w tym drogi, tereny kolejowe, tereny rekreacyjno - wypoczynkowe, użytki kopalne	449	3,2
Wody	342	2,4
Tereny inne (w tym nieużytki)	239	1,7

Źródło: Bank danych regionalnych (<http://www.stat.gov.pl>)

3.9. Rolnictwo¹³

W gminie Kwilcz rolnictwo stanowi istotną gałąź gospodarki. Powierzchnia gruntów rolnych wynosi ok. 8815 ha, z czego 8183 ha to grunty orne. Łąki trwałe zajmują w gminie Kwilcz powierzchnię 376 ha.

W strukturze upraw zdecydowanie przeważa uprawa zbóż, mniejsze znaczenie ma uprawa roślin strączkowych przemysłowych i rzepaku.

¹² Na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kwilcz na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

¹³ Na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kwilcz na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów na terenie gminy Kwilcz (dane za rok 2010).

Uprawa	Powierzchnia zasiewów [ha]
ziemniaki	37,82
żyto	881,08
pszenica ozima	1460,92
owies	96,09
zboża ogółem	4080,07

Źródło: Bank danych regionalnych (<http://www.stat.gov.pl>)

Powierzchnia geodezyjna gruntów w powiecie międzychodzkiem (31.12.2014 r.)

Użytki rolne	Powiat Międzychodzki	Gmina Chrzypsko Wielkie	Gmina Kwilcz	Gmina Międzychód	Gmina Sieraków
POWIERZCHNIA [ha]					
Powierzchnia ogółem	73.644	8.452	14.176	30.704	20.312
Użytki rolne razem	32.237	5.739	8.818	11.627	6.053
Użytki rolne – grunty orne	27.956	5.223	8.186	9.537	5.010
Użytki rolne – sady	0	0	0	0	0
Użytki rolne – łąki trwałe	2.929	384	376	1.503	666
Użytki rolne – pastwiska trwałe	903	82	148	438	235
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	34.138	1.455	4.322	16.191	12.170
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	2.431	282	447	1.152	550
Grunty pod wodami	3.833	902	341	1.158	1.432
Użytki ekologiczne	43	0	0	43	0
Nie użytki	894	73	239	476	106

Źródło: Bank Danych Lokalnych

3.10. Grunty

Wykaz gruntów dla obrębu Orzeszkowo.

Numer gr. rej	Numer pod.	Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy lub podgrupy rejestrowej	Powierzchnia ogólna gruntów w m ²	Użytki rolne								Grunty leśne zadrzewione i zakrzewione		
				grunty orne	sady	łąki trwałe	pastwiska trwałe	grunty rolne zabudowane	grunty pod stawami	rowy	Razem (7-13)	las	gr. zadrz. i zakrzew.	Razem (15-16)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	1.1	Zasób własności rolnej SP	2331738	1963900	2085	81542	13703	27754	114578	13211	2216773	21789	19934	41723
	1.2	PGL	2046236	0	0	0	0	0	0	0	0	1925936	0	1925936
	1.3	Państw. jedn. organizacyjne	113680	1329	0	0	0	0	0	0	0	1329	0	0
	razem	Grunty SP	4491654	1965229	2085	81542	13703	27754	114578	13211	2218102	1947725	19934	1967659
2	2.1	Grunty SP w uż. wiecz. pań. os. p.	58365	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2.2	Grunty SP w uż. wiecz. pozost. os.	28366	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	razem	Grunty w uż. wiecz.	86731	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	3.1	Gminny zasób nieruchomości	206526	73166	0	700	549	0	0	0	74415	0	0	0
	razem	Grunty gmin i zw. międzygm.	206526	73166	0	700	549	0	0	0	74415	0	0	0
4	4.1	Grunty gmin w uż. wiecz. os. f.	4220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	razem	Grunty gmin w uż. wiecz.	4220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	5.1	Grunty os. f. - gospod. rolne	2376377	2069673	124096	0	30478	17835	0	5736	2247818	97008	6707	103715
	5.2	Grunty os. f. - pozostałe	105279	62758	2625	0	0	15073	0	0	80456	0	0	0
	razem	Grunty osób fizycznych	2481656	2132431	126721	0	30478	32908	0	5736	2328274	97008	6707	103715
6		Grunty kościołów i zw. wyzn.	343070	335473	0	0	0	0	0	1957	337430	0	0	0
7	7.1	Powiatowy zasób nieruchomości	2617	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	razem	Grunty powiatów i zw. pow.	2617	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	8.1	Grunty spółek prawa handlowego	73152	32412	2320	0	0	0	0	0	34732	0	0	0
	razem	Grunty spółek prawa handlowego	73152	32412	2320	0	0	0	0	0	34732	0	0	0
razem		Powierzchnia ewidencyjna	7689626	4538711	131126	82242	44730	60662	114578	20904	4992953	2044733	26641	2071374

Źródło: Dane Starostwa Powiatowego w Międzychodzie

3.11. Surowce mineralne

Na terenie gminy zostały udokumentowane złoża kruszywa naturalnego m. in. w Mechnaczu, Prusimiu i Starej Dąbrowie.

W Prusimiu eksploatacja kruszywa została zaniechana; w starym wyrobisku znajduje się zorganizowane składowisko odpadów komunalnych. Eksploatacja złoża Mechnacz została już podjęta. Eksploatację złoża Stara Dąbrowa rozpoczęto od 1994 r. Na koniec 1994 r. na terenie gminy Kwilcz było ponad 11 mln. ton udokumentowanych zasobów kruszywa naturalnego. Poza wymienionymi wyżej brak na terenie gminy innych udokumentowanych złóż kopalin pospolitych. Rozpoznane wstępnie złoża torfu zaliczono do złóż o zasobach szacunkowych. Złoża te nie są aktualnie eksploatowane. Obecnie na terenie gminy Kwilcz brak jest możliwości udokumentowania dużych złóż kopalin pospolitych z powodu ich kolizyjności z naturalnym środowiskiem. Istnieje możliwość udokumentowania niewielkich złóż kruszywa naturalnego we wschodniej części gminy w miejscowości Chorzewo.

3.12. Rynek pracy¹⁴

Wiodącą, funkcję gminy Kwilcz jest rolnictwo, które daje około 51 % miejsc pracy. Pozostałe miejsca pracy rozdzielone są między działalność produkcyjną (z budownictwem i komunikacją - 26 % i usługi - 23 %). Coraz większego znaczenia w ostatnich latach nabiera działalność gospodarcza; jeszcze w końcu lat 80 ta dziedzina gospodarki dawała tylko 6 % miejsc pracy.

Powołanie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, którego południowa część obejmuje znaczny obszar gminy Kwilcz spowodowało, że zaczyna wykształcać się funkcja rekreacyjna.

Nie udało się pozyskać danych, opisujących strukturę bezrobocia dla miejscowości Orzeszkowo. Można jednak założyć, że struktura ta nie odbiega od ogólnej struktury dla Gminy. Obecnie nie ma takiej wsi, w której funkcja rolnicza nie byłaby dominującą, jednak w Kwilczu, Luboszu i Orzeszkowie intensywniej rozwija się działalność gospodarcza.

Na terenie gminy Kwilcz - stan na 31.12.2013 r. (Główny Urząd Statystyczny) - funkcjonowało 1674 podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych w systemie REGON. Przeważają przedsiębiorstwa małe, zatrudniające od 1 do 5 pracowników.

Na terenie Orzeszkowa – stan na dzień 26.10.2016 r. (Główny Urząd Statystyczny) – funkcjonowało 25 podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych w systemie REGON. W tym znajduje się kilka podmiotów gospodarczych posiadających taką samą siedzibę. Największe podmioty gospodarcze to: Zetbeer, Scilio, Eco Power Plant.

Wybrane dane o rynku pracy w 2013 roku w powiecie międzychodzkiem oraz gminie Kwilcz.

Wyszczególnienie	Powiat	Gmina
Pracujący*	6053	822
Bezrobotni zarejestrowani	1459	263
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	12	6,5
W tym kobiety w %	17,3	8,9

* - dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, bez pracujących w rolnictwie indywidualnym. Źródło: Bank danych regionalnych (<http://www.stat.gov.pl>)

¹⁴ Na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla gminy Kwilcz na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w 2013 roku.

Wyszczególnienie	Powiat	Gmina
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON ogółem	3505	1674
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	945	783

Stopa bezrobocia w Powiecie międzychodzkiem w stosunku do województwa i kraju w 2016 roku.¹⁵

Stan na koniec danego miesiąca w roku 2016	Powiat	Województwo	Kraj
Styczeń	8,2%	6,5%	10,3%
Luty	8,1%	6,5%	10,3%
Marzec	7,6%	6,3%	10,0%
Kwiecień	7,1%	6,0%	9,5%
Maj	6,6%	5,7%	9,1%
Czerwiec	6,1%	5,4%	8,8%
Lipiec	5,8%	5,3%	8,6%
Sierpień	5,7%	5,2%	8,5%

Wybrane dane o rynku pracy w 2013 roku w powiecie międzychodzkiem oraz gminie Kwilcz.

Wyszczególnienie	Powiat	Gmina
Pracujący*	6053	822
Bezrobotni zarejestrowani	1459	263
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	12	6,5
W tym kobiety w %	17,3	8,9

* - dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, bez pracujących w rolnictwie indywidualnym. Źródło: Bank danych regionalnych (<http://www.stat.gov.pl>)

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.1. Wodociągi, zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie wsi Orzeszkowo w wodę odbywa się z ujęć głębinowych w połączeniu ze stacjami wodociągowymi oraz z własnych ujęć (studni) kopanych lub wierconych, zlokalizowanych bezpośrednio w obejściach zagrodowych.

¹⁵ Na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Międzychodzie

4.2. Kanalizacja i gospodarka ściekowa

Wieś Orzeszkowo nie posiada obecnie sieci kanalizacji sanitarnej, gospodarstwa odprowadzają ścieki do bezodpływowych zbiorników, następnie wozami asenizacyjnymi przewożone są do oczyszczalni ścieków w Kwilczu.

4.3. Gospodarka odpadami stałymi

Odpady przemysłowe z zakładów przemysłowych na terenie Gminy nie mają charakteru szczególnie niebezpiecznego i wykorzystywane są częściowo do dalszego przerobu (drewno, makulatura, metal, żużel). Nie składa się odpadów toksycznych i przemysłowych. Na terenie Gminy prowadzi się selektywną zbiórkę odpadów.

4.4. Gazyfikacja, zaopatrzenie w gaz

Przez Gminę przebiega rurociąg średniego ciśnienia na odcinku od Miłostowa do Upartowa. Żadna z miejscowości (poza Kwilczem) nie jest wyposażona w sieć gazowniczą.

4.5. Drogownictwo i komunikacja

Przez Orzeszkowo prowadzi droga gminna biegnąca równolegle do drogi krajowej nr 24.

4.6. Sytuacja mieszkaniowa

Miejscowość Orzeszkowo posiada dość regularną zabudowę w kształcie ulicówki. W chwili obecnej w sołectwie 39 lokali i budynków mieszkalnych podlega w ewidencji Gminy opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości.

5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

5.1. Oświata

Obecnie na terenie gminy Kwilcz funkcjonują 2 przedszkola gminne: „Pod Topolą” w Kwilczu i oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w Luboszu.

Infrastrukturę oświatową w Gminie stanowią:

- ✓ Zespół Szkół w Kwilczu, na który składają się Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki i Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki
- ✓ Szkoła Podstawowa im. Konstytucji 3 Maja w Luboszu

Dzieci i młodzież z terenu Orzeszkowa uczęszczają do Zespołu Szkół w Kwilczu.

5.2. Kultura

W gminie zlokalizowane jest Kwileckie Centrum Kultury i Edukacji im. Floriana Mazurkiewicza, które animuje życie kulturalne również na terenie Orzeszkowa. Posiada bogatą ofertę kulturalną. Działa wiele różnorodnych sekcji: przedpołudnie z mamą, bibułkowe spryckiarki, karate, koło informatyczne, warsztaty teatralne, warsztaty

programowania dla gimnazjalistów, warsztaty kulinarne „Kuchcikowo”, fabryka wyobraźni, spotkania z historią, fitness, niteczki Małgosi, wolontariat kulturalny, język angielski konwersacje, gry planszowe, animacje filmowe, język angielski dla dzieci, pracownia malarstwa. Na bieżąco przeprowadzanych jest wiele ciekawych akcji np. koncerty, baliki, zajęcia ruchowe typu: zumba, aerobik Slow, joga itp. Każdego roku opracowywany jest kalendarz imprez kulturalnych na terenie gminy.

5.3. Pomoc społeczna

Generalnie pomoc społeczna udzielana jest osobom i rodzinom, które nie są w stanie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

W Gminie zlokalizowany jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Odbiorcami świadczeń udzielanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej są:

- ✓ rodziny wielodzietne
- ✓ rodziny emerytów i rencistów
- ✓ rodziny niepełne
- ✓ osoby znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej

z terenu Orzeszkowa oraz Gminy Kwilcz.

5.4. Ochrona zdrowia

Mieszkańcy Orzeszkowa mają zapewniony dostęp do podstawowej opieki lekarskiej realizowanej przez działające w Kwilczu podmioty opieki zdrowotnej. Opiekę specjalistyczną zapewniają ośrodki powiatowe w Międzychodzie oraz ośrodki w Poznaniu. Okresowo na terenie Gminy przeprowadza się badania profilaktyczne. Leki można zakupić w działających w Kwilczu trzech aptekach.

5.5. Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy nie ma zlokalizowanego posterunku Policji, bezpieczeństwo zapewniają policjanci, którzy stacjonują na stałe w Sierakowie, a do Kwilcza przyjeżdżają na patrole.

6. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY I MIEJSCOWOŚCI ¹⁶

Pewne elementy zainwestowania terenu można uznać za trwałe, nienaruszalne, które bezwzględnie muszą być utrzymane w przyszłym zagospodarowaniu przestrzennym gminy.

O ich trwałości decydują przede wszystkim:

- ✓ wartość poniesionych nakładów,
- ✓ stan techniczny,
- ✓ rangę jaką pełnią na tle kraju, wsi,
- ✓ prawną ochrona ze względu na wartości kulturowe.

¹⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kwilcz

Najtrwalszymi elementami zainwestowania są urządzenia związane z infrastrukturą techniczną - siecią czyli drogi (krajowa, wojewódzka i powiatowe), linia kolejowa, linie elektroenergetyczne i magistrale gazowe.

Bezwzględne utrzymanie wymagają istniejące wsie z historycznie ukształtowaną zabudową koncentrującą się wokół zespołów pałacowych, dworskich czy folwarcznych objętych ochroną konserwatorską. Wymuszona zabudowa czyli rozciągnięcie wsi wzdłuż dróg wychodzących z nich. Chodzi przede wszystkim o wykorzystanie uzbrojenia, które zostało już wykonane.

Środowisko przyrodnicze jest jednym z istotnych czynników warunkujących rozwój gminy rozumiany jako rozwój wszystkich elementów zainwestowania. Szczególnie cenne walory i zasoby środowiska przyrodniczego stanowią barierę dla rozwoju takich funkcji jak: mieszkalnictwo, działalność gospodarcza, natomiast sprzyjają rozwojowi rekreacji.

Głównymi barierami dla rozwoju funkcji mieszkaniowej i funkcji gospodarczych z wyjątkiem rolnictwa i leśnictwa są:

- Sierakowski Park Krajobrazowy. Zajmuje on północną i środkową część gminy. Na jego terenie ogranicza się niektóre formy zainwestowania, a w szczególności aktywizację gospodarczą.

- Obszary lasów z dużym udziałem lasów ochronnych oraz z bogatą fauną i florą skupioną na obszarach o bogatej rzeźbie, co daje podstawę do projektowania:

- ✓ rezerwatu częściowego „Bukowy Ostrów”,
- ✓ licznych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych faunistycznych i florystycznych,
- ✓ licznych stanowisk dokumentacyjnych.

- Rynny lodowcowe z jeziorami, doliny cieków i trwałej zieleni niskiej z bagnami i torfowiskami.

- Kompleksy gleb wysokich klas bonitacyjnych (kl. II-IV) stanowiące potencjalne tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej, chronione na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, a gleby kl. IV dodatkowo na mocy uchwały Rady Gminy Kwilcz.

Orzeszkowo posiada tereny odpowiednie dla lokalizacji działalności gospodarczej, które znajdują się wzdłuż drogi krajowej relacji Poznań – Skwierzyna.

Ciekawa rzeźba polodowcowa oraz walory krajobrazowe terenu, szczególnie na obszarze Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, sprzyjają rozwojowi funkcji rekreacyjnej, głównie turystyki pieszej i rowerowej.

Gospodarstwa rolne o wysokim standardzie stwarzają warunki do rozwoju agroturystyki. W rejonie jeziora Młyńskiego, jeziora Kuchennego, jeziora Lubosz Wielki istnieją potencjalne warunki dla lokalizacji zabudowy letniskowej oraz organizacji kąpielisk i plaż.

Zasoby dziedzictwa kulturowego stanowią trwałe i istotny element struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy w tym Orzeszkowa.

7. OCENA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI ORZESZKOWO

Dla oceny zasobów miejscowości Orzeszkowo niezbędne stało się pogrupowanie poszczególnych zasobów i ocena ich pod kątem znaczenia dla wsi. Synteza oceny znalazła się poniżej:

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze			
• Walory krajobrazu			X
• Walory świata roślinnego			X
• Walory świata zwierzęcego			X
• Wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)			X
• Gleby			X
• Surowce mineralne	X		
Środowisko kulturowe			
• Walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe			X
• Walory zagospodarowania przestrzennego			X
• Zabytki			X
• Zespoły artystyczne	X		
Dziedzictwo religijne i historyczne			
• Miejsca, osoby i przedmioty kultu		X	
• Święta, odpusty, pielgrzymki	X		
• Tradycje, obrzędy, gwara	X		
• Legendy, podania i fakty historyczne			X
• Ważne postacie historyczne			X
• Specyficzne nazwy	X		
Obiekty i tereny			
• Działki pod zabudowę mieszkaniową	X		
• Działki pod domy letniskowe	X		
• Działki pod zakłady usługowe i przemysł			X
• Pustostany mieszkaniowe, magazynowe i poprzemysłowe	X		
• Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (spichlerze)			X
• Place i miejsca publicznych spotkań			X
• Miejsca sportu i rekreacji			X
Gospodarka, rolnictwo			
• Specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)		X	
• Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe			X
• Możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne		X	
Sąsiedzi i przyjezdni			
• Korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto)	X		

• Arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)			X
• Ruch tranzytowy			X
• Przyjezdni stali i sezonowi		X	
Institucje			
• Placówki opieki społecznej	X		
• Szkoły	X		
• Dom kultury	X		
• Inne	X		
Ludzie, organizacje społeczne			
• OSP	X		
• KGW	X		
• Stowarzyszenia	X		
• Darczyńcy i sponsorzy			X

Źródło: Analiza własna

8. DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI ORZESZKOWA

W poniższej tabeli zostały zgromadzone informacje na temat miejscowości Orzeszkowo. Opisane zostały cechy charakterystyczne wsi, jej funkcje, baza materialna, sposób zorganizowania mieszkańców oraz inne fakty, definiujące miejsce Orzeszkowa w systemie osadniczym gminy Kwilcz.

Opis miejscowości Orzeszkowo

Wyszczególnienie	Opis
Co ją wyróżnia?	Miejscowość otoczona jest pięknymi lasami, wyróżnikiem jest czyste środowisko, obszar NATURA 2000, krajobraz popegeerowski
Jakie pełni funkcje?	Wieś pełni głównie funkcje mieszkaniowe, zakłady usługowe
Kim są mieszkańcy?	Osobami zaangażowanymi w działalność społeczną, otwartymi, towarzyskimi i uczciwymi
Co daje utrzymanie?	Uprawa ziemi, własna działalność gospodarcza, praca w handlu i usługach, emerytury, renty, zasiłki, wyjazdy za granicę
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	Rada Sołecka
W jaki sposób rozwiązują problemy?	W ramach konsultacji i dyskusji sąsiedzkich
Jaki wygląd ma nasza wieś?	Wieś ma raczej zwartą zabudowę typu ulicówka, widać pozostałości popegeerowskie (domy wielorodzinne)
Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?	Tradycje wielopokoleniowe, święta religijne i patriotyczne
Jak wyglądają mieszkania i obejścia?	Budynki wielolokalowe, obejścia gospodarskie, zakłady usługowe, w większości zagospodarowane

Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	Środowisko jest czyste, krajobraz bardzo atrakcyjny, sprzyjający rozwijaniu sportów i rekreacji
Jakie jest rolnictwo?	gospodarują na glebach w klasie od IIIa do VI,
Jakie są powiązania komunikacyjne?	Orzeszkowo leży przy drodze krajowej nr 24, dostępne połączenia PKS, mini busy
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Zabawy na boisku sportowym, spotkania integracyjne

Źródło: Dane - na podstawie wyników zebrań wiejskich.

9. PODSUMOWANIE SYTUACJI ROZWOJOWEJ MIEJSCOWOŚCI ORZESZKOWO – ANALIZA SWOT.

Poniżej zostały podsumowane silne i słabe strony Orzeszkowa oraz szanse i zagrożenia.

Mocne strony:

- ✓ Czyste otoczenie i środowisko naturalne
- ✓ Obszar Natura 2000 (duże obszary zieleni)
- ✓ Koncentracja zabudowy
- ✓ Interesujące tereny do zagospodarowania
- ✓ Dobra dostępność wsi w komunikacji drogowej
- ✓ Zintegrowana społeczność wiejska
- ✓ Przedsiębiorczość i pracowitość mieszkańców
- ✓ Solidarność mieszkańców
- ✓ Ścieżki rowerowe, trasy rekreacyjne
- ✓ 3 zakłady
- ✓ Niska przestępczość

Słabe strony:

- ✓ Brak kanalizacji sanitarnej i deszczowej
- ✓ Brak świetlicy
- ✓ Nieatrakcyjne boisko sportowe i plac zabaw
- ✓ Niska jakość dróg
- ✓ Brak przemysłu przetwórstwa rolno-spożywczego
- ✓ Niskie dochody mieszkańców
- ✓ Słabo rozwinięte życie kulturalne

Szanse:

- ✓ Możliwość pozyskania środków finansowych w tym dotacji z wykorzystaniem środków krajowych i unijnych
- ✓ Pozyskanie dofinansowania ze środków unijnych na rozbudowę infrastruktury technicznej, turystycznej i społeczno - kulturalnej
- ✓ Silny potencjał rozwojowy wśród mieszkańców
- ✓ Pobudzanie inicjatyw społecznych
- ✓ Współpraca międzynarodowa i międzygminna
- ✓ Profesjonalna promocja Gminy i miejscowości
- ✓ Rozwój drobnej wytwórczości i usług
- ✓ Rozwój gospodarczy okolicznych miejscowości (Tarnowo, Pniewy, Poznań)

Zagrożenia:

- ✓ Rosnąca emigracja ludzi młodych
- ✓ Niska dochodowość rolnictwa
- ✓ Brak inicjatyw prozatrudnieniowych
- ✓ Rosnące wydatki samorządu
- ✓ Zanikanie tradycji i obyczajów ludowych
- ✓ Niski przyrost naturalny
- ✓ Skomplikowane procedury w pozyskiwaniu funduszy z Unii Europejskiej

10. PLANOWANE KIERUNKI ROZWOJU**10.1. Wizja rozwoju miejscowości, charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.**

Orzeszkowo to miejscowość, w której mieszkańcy aktywnie uczestniczą w życiu społecznym. Interesują się rozwojem swojej miejscowości. Dostrzegają szansę zwiększenia swoich dochodów poprzez świadczenie usług poza rolnictwem. Powstanie świetlicy wiejskiej, która będzie miejscem spotkań ludności, zapewni lepsze kontakty między mieszkańcami wsi. Rozbudowanie placu zabaw, zagospodarowanie ścieżek pieszo-rowerowych oraz remont dróg wpłynie korzystnie na rozwój, zapewni odnowę wsi oraz zwiększy bezpieczeństwo mieszkańców. Montaż kolektorów słonecznych, budowa kanalizacji i rozbudowa sieci wodociągowej lub przydomowych oczyszczalni ścieków przyczyni się do ochrony środowiska oraz poprawi jakość życia ludzi.

10.2. Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji

Mając na uwadze fakt, że mieszkańcy chcą zmieniać wizerunek swojej wsi, a proponowane zewnętrzne programy pomocowe są szansą dla skutecznego działania, realizacja głównych zadań inwestycyjnych przedstawia się w sposób następujący:

Lp.	Planowane przedsięwzięcia Planu Odnowy Miejscowości Orzeszkowo	Rok rozpoczęcia i zakończenia projektu	Łączny koszt projektu (szacunkowy)
1	Plac rekreacji szansą na aktywną integrację mieszkańców Orzeszkowa	2016	50 000,00 zł
2	Rozbudowa placu zabaw	2017-2022	50 000,00 zł
3	Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego poprzez budowę boiska do piłki nożnej, boiska wielofunkcyjnego do koszykówki, piłki nożnej plażowej i siatkówki wraz z budową ogrodzenia	2017 - 2022	200 000,00 zł
4	Zagospodarowanie miejscowości Orzeszkowo poprzez budowę miejsc postojowych	2017-2022	100 000,00 zł

5	Budowa i doposażenie świetlicy wiejskiej	2017-2022	400 000,00 zł
6	Budowa sieci wodociągowej do miejscowości Kozubówka (odcinek Orzeszkowo-Kozubówka)	2016-2019	250 000,00 zł
7	Rozbudowa sieci wodociągowej	2017-2022	150 000,00 zł
8	Budowa kanalizacji i przydomowych oczyszczalni ścieków	2017-2022	500 000,00 zł
9	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych	2016 – 2022	100 000,00 zł
10	Rozbudowa oświetlenia ulicznego	2016-2022	280 000,00 zł
11	Budowa ścieżek pieszo-rowerowych przechodzących przez miejscowość	2016-2022	200 000,00 zł
12	Montaż kolektorów słonecznych	2016-2022	40 000,00 zł
13	Organizacja kursów i szkoleń	2016-2022	15 000,00 zł
14	Budowa i modernizacja chodników	2016-2022	40 000,00 zł

10.3. Źródła finansowania

Plan Odnowy Miejscowości Orzeszkowo obejmuje planowane zadania inwestycyjne przewidziane do realizacji w latach 2016-2022.

Źródłami finansowania Planu Odnowy Miejscowości Orzeszkowo będą:

- ✓ środki z budżetu gminy
- ✓ w tym środki funduszu sołeckiego
- ✓ środki z Unii Europejskiej
- ✓ środki krajowe

11. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITORINGU I PROMOCJI

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Orzeszkowo rozpocznie się poprzez uchwalenie go na Zebraniu Wiejskim, a następnie na wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Gminy w Kwilczu. Plan Odnowy będzie dla mieszkańców źródłem informacji na temat zaplanowanych zadań i inwestycji, a także o postępach prowadzonych prac.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia – czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych. W monitoringu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości. Monitorowanie odbywać się będzie w formie bezpośredniej, polegającej na dokonywaniu wizji lokalnych i sprawdzaniu rzeczywistego stanu realizacji działań oraz pośredniej – sprawozdawczej, polegającej na analizowaniu materiałów, statystyk.

Jednocześnie za realizację Planu Odnowy Miejscowości Orzeszkowo odpowiedzialna będzie Rada Sołecka wsi Orzeszkowo wraz z Sołtysem oraz Wójt Gminy Kwilcz.

Wójt Gminy Kwilcz będzie odpowiedzialny we wszystkich sprawach związanych z wydatkowaniem środków finansowych oraz składaniem wniosków o dotacje z różnych źródeł. Rada Sołecka z Sołtysem będzie na bieżąco monitorować realizację planu i raz do roku składać sprawozdanie mieszkańcom sołectwa z realizacji Planu Odnowy oraz wnioskować o ewentualne zmiany w Planie.

Rada Sołecka wraz z sołtysem będzie gromadzić i opracowywać niezbędne informacje dotyczące realizacji Planu Odnowy Miejscowości, będzie również odpowiedzialna za jego promocję na terenie miejscowości. Wójt Gminy Kwilcz będzie odpowiedzialny za promocję na terenie Gminy i poza nią.

12. ZGODNOŚĆ PLANU Z DOKUMENTAMI WYŻSZEJ RANGI

Przedstawiony Plan Odnowy Miejscowości Orzeszkowo jest spójny ze:

1. Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego;
2. Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.